

Sygn. akt IV U 610/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 listopada 2018r. w S.

odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 26 czerwca 2018 r. Nr (...)

w sprawie J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do odsetek

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 610/18 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 26 czerwca 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.85 ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art.118 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił J. K. prawa do wypłaty odsetek od kwoty świadczenia przedemerytalnego, do którego prawo ustalone zostało wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z 15 marca 2017r. zmieniającym decyzję organu rentowego. W wyroku tym Sąd nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia, ani o odsetkach. W piśmie z 18 maja 2018r. organ rentowy zwrócił się do Powiatowego Urzędu Pracy w S. o informację o kwotach świadczeń pobranych przez ubezpieczonego z Funduszu Pracy. Odpowiedź Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęła do organu rentowego w dniu 25 maja 2018r., a należność z tytułu świadczenia przedemerytalnego za okres od 28 maja 2016r. do 25 lutego 2017r. została wypłacona w dniu 15 czerwca 2018r., a zatem zachowany został termin przewidziany w art.118 ust.1 ustawy emerytalnej przewidujący 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości (decyzja z 26 czerwca 2018r. k.97 akt o świadczenie przedemerytalne).

Odwołanie od w/w decyzji złożył J. K. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje mu prawo do wypłaty odsetek od kwoty świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że to decyzja ZUS odmawiająca mu prawa do świadczenia przedemerytalnego spowodowała potrzebę odwołania się przez niego do Sądu. Z uwagi na to, że ZUS kwestionował wyrok Sądu Okręgowego i składał od niego apelację, sprawa o świadczenie

przedemerytalne trwała ponad dwa lata, a należne od 28 maja 2016r. świadczenie przedemerytalne wypłacono mu w dniu 1 czerwca 2018r. W tych okolicznościach i wobec pozostawienia go przez dwa lata bez dochodów, organ rentowy jako odpowiedzialny za powstałą sytuację powinien wypłacić mu odsetki od kwoty świadczenia przedemerytalnego (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i argumentację zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podkreślił, że dopiero postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem Okręgowym i uzupełnione przed Sądem Apelacyjnym w Lublinie pozwoliło na ustalenie, że ubezpieczony legitymuje się 25-letnim okresem ubezpieczenia, niezbędnym do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. Na etapie postępowania przed organem rentowym ubezpieczony nie podnosił, że okres jego ubezpieczenia (do 25 lat) może być uzupełniony okresem pracy w gospodarstwie rolnym matki od 31 stycznia 1981r. do 1 marca 1981r. Po otrzymaniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie (w dniu 9 maja 2018r.) organ przeprowadził korespondencję z Powiatowym Urzędem Pracy w S. na okoliczność pobranych przez ubezpieczonego świadczeń i następnie w dniu 28 maja 2018r. wydał decyzję wykonującą wyrok Sądu przyznający ubezpieczonemu świadczenie przedemerytalne. Wypłata świadczenia nastąpiła w dniu 15 czerwca 2018r. ,tj. przed upływem 30 dni od otrzymania informacji z Powiatowego Urzędu Pracy (w dniu 25 maja 2018r.), a zatem przed upływem 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wypłaty świadczenia (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-5 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 27 maja 2016r. wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. wniosek J. K., urodzonego w dniu (...), o świadczenie przedemerytalne. Przez 20 lat przed złożeniem wniosku o świadczenie przedemerytalne ,tj. od 21 kwietnia 1993r. do 30 kwietnia 2013r. ubezpieczony pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy (decyzja z 19 maja 1993r. o przyznaniu ubezpieczonemu od 21 kwietnia 1993r. renty inwalidzkiej III grupy inwalidów k.21 akt rentowych i decyzja z 13 maja 2010r. o przyznaniu ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 30 kwietnia 2013r. k.123 akt rentowych oraz decyzja z 6 czerwca 2013r. odmawiająca ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 maja 2013r. k.137 akt rentowych).

Po rozpoznaniu w/w wniosku ubezpieczonego o świadczenie przedemerytalne, decyzją z 13 lipca 2016r. organ rentowy działając na podstawie art.2 ust.1 pkt 4 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych odmówił ubezpieczonemu prawa do tego świadczenia podnosząc, że zgodnie z w/w przepisem prawo do świadczenia przedemerytalnego nabywa mężczyzna, który zarejestrował się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat i do dnia, w którym ustало prawo do renty, ukończył 60 lat i osiągnął okres uprawniający do emerytury w wymiarze 25 lat. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, gdyż nie udowodnił 25-letniego okresu ubezpieczenia, a okres w wymiarze 24 lata, 11 miesięcy i 18 dni (decyzja z 13 lipca 2016r. o odmowie prawa do świadczenia przedemerytalnego k.9 akt emerytalnych).

Na skutek odwołania ubezpieczonego od powyższej decyzji, sprawa przekazana została do Sądu Okręgowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, gdzie toczyła się pod sygnaturą akt IV U 717/16. W odwołaniu od decyzji ubezpieczony wnosił o zaliczenie do okresu ubezpieczenia wymaganego do nabycia świadczenia okresu od 17 lutego 1990r. do 5 marca 1990r., kiedy to po ustaniu zatrudnienia poszukiwał pracy nie wiedząc, że powinien zarejestrować się jako osoba bezrobotna (odwołanie k.1 akt sprawy IV U 717/16). Sąd Okręgowy w Siedlcach po przeprowadzeniu dowodu z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony, wyrokiem z 15 marca 2017r. uwzględnił odwołanie ubezpieczonego do decyzji z 13 lipca 2016r. i ustalił, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego od 28 maja 2016r. Sąd Okręgowy ustalił, że do okresu ubezpieczenia w wymiarze 25 lat wymaganego do nabycia świadczenia, zaliczyć należy okres przerwy ubezpieczonego w zatrudnieniu trwający od 31 stycznia 1981r. do 1 marca 1981r. W okresie tym ubezpieczony wykonywał stałą pracę w gospodarstwie rolnym swojej matki, co pozwala na zaliczenie tego okresu – na podstawie art.10 ust.1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń, do okresu wymaganego do nabycia świadczenia przedemerytalnego (protokół

rozprawy w dniu 15 marca 2017r. przed Sądem Okręgowym w Siedlcach w sprawie IV U 717/16 zawierający zeznania ubezpieczonego i wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z 15 marca 2017r. wraz z uzasadnieniem k.21-23 i 25-26 akt IV U 717/16).

Na skutek apelacji organu rentowego od powyższego wyroku, w której organ rentowy zakwestionował ustalenia Sądu pierwszej instancji co zaliczenia do okresu ubezpieczenia okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym od 31 stycznia 1981r. do 1 marca 1981r., jako opartych jedynie na mało wyczerpujących zeznaniach ubezpieczonego, Sąd Apelacyjny w Lublinie uzupełnił postępowanie dowodowe w sprawie przeprowadzając dowód z uzupełniających zeznań ubezpieczonego na okoliczność pracy w gospodarstwie rolnym w w/w okresie i następnie wyrokiem z 5 kwietnia 2018r. oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu pierwszej instancji z 15 marca 2017r. (apelacja ZUS O/S. od wyroku SO w Siedlcach z 15 marca 2017r. k.31-34 akt IV U 717/16, protokoły rozpraw przed SA w L. w dniu 6 grudnia 2017r. i 5 kwietnia 2018r. k.61 i 66 akt IV U 717/16 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 5 kwietnia 2018r. wraz z uzasadnieniem k.68 i 71-75 akt IV U 717/16 SO w Siedlcach).

Odpis w/w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie wraz z aktami organu rentowego wpłynął do organu rentowego w dniu 9 maja 2018r. (zwrotne potwierdzenie odbioru wyroku SA w Lublinie i akt rentowych przez ZUS O/Siedlce k.78 akt IV U 771/16 SO w Siedlcach). Przystępując do wykonania prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z 15 marca 2017r., w dniu 18 maja 2018r. organ rentowy wystąpił do Powiatowego Urzędu Pracy w S. o udzielenie informacji o wypłaconych ubezpieczonemu świadczeniach w postaci zasiłku dla bezrobotnych (pismo z 18 maja 2018r. k.85 akt o świadczenie przedemerytalne). W dniu 25 maja 2018r. wpłynęła do organu rentowego informacja zwrotna z Powiatowego Urzędu Pracy w S. (pismo PUP w S. z 25 maja 2018r. k.92 akt o świadczenie przedemerytalne). Decyzją z 28 maja 2018r. wykonując w/w wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach, organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia przedemerytalnego od 28 maja 2016r. ,tj. od daty określonej w wyroku Sądu i należność z tego tytułu za okres od 28 maja 2016r. do 25 lutego 2017r. wypłacił ubezpieczonemu wraz z emeryturą za miesiąc czerwiec 2018r. (decyzja z 28 maja 2018r. o przyznaniu prawa do świadczenia przedemerytalnego k.95 akt o świadczenie przedemerytalne).

W dniu 8 czerwca 2018r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonego o wypłatę odsetek od kwoty świadczenia przedemerytalnego za okres od 28 maja 2016r. ,tj. od dnia przyznania prawa do świadczenia do dnia jego wypłaty w 2018r. (wniosek z 8 czerwca 2018r. k.96 akt o świadczenie przedemerytalne). Zaskarżoną decyzją z 26 czerwca 2018r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wypłaty odsetek z argumentacją przedstawioną na wstępie niniejszego uzasadnienia (decyzja z 26 czerwca 2018r. k.97 akt o świadczenie przedemerytalne).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. K. okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art.85 ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek określonych przepisami prawa cywilnego, przy czym nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Z kolei w myśl art.118 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust.2 i 3. Zgodnie z ust.1a wskazanego przepisu w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Wreszcie w myśl ust.2 powyższego przepisu

jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ustępie 1.

W sprawie bezsporne jest, że decyzją z 13 lipca 2016r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego wobec ustalenia, że ubezpieczony nie wykazał 25-letniego okresu ubezpieczenia. Niesporne jest również to, że wyrokiem z 15 marca 2017r. wydanym w sprawie IV U 717/16 Sąd Okręgowy w Siedlcach – na skutek odwołania ubezpieczonego zmienił powyższą decyzję i ustalił prawo ubezpieczonego do świadczenia przedemerytalnego od 28 maja 2016r. ,tj. od dnia następnego po dniu zgłoszenia przez ubezpieczonego wniosku o świadczenie przedemerytalne oraz że wyrokiem z 5 kwietnia 2018r. Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację organu rentowego od w/w wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach. Fakt zmiany przez Sąd Okręgowy decyzji organu rentowego o odmowie ubezpieczonemu świadczenia przedemerytalnego i dalej fakt oddalenia przez Sąd Apelacyjny w Lublinie apelacji organu rentowego od wyroku Sądu pierwszej instancji nie oznacza jednak automatycznie, że po stronie ubezpieczonego powstało prawo do wypłaty odsetek. W myśl przytoczonego wyżej uregulowania art.85 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych prawo do wypłaty odsetek powstaje bowiem w sytuacji, gdy organ rentowy nie ustalił prawa do świadczenia i (lub) nie wypłacił tego świadczenia w przewidzianym ustawą terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z wyłączeniem sytuacji, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Przedstawione wyżej ustalenia Sadu pokazują, że wbrew twierdzeniom ubezpieczonego, organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za to, że przyznanie i wypłata ubezpieczonemu świadczenia przedemerytalnego nie nastąpiło od razu w 2016r., ale dopiero po dwóch latach i przejściu sprawy przez dwie instancje sądowe. Organ rentowy odmawiając ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego decyzją z 13 lipca 2016r. wskazał, że ubezpieczony nie wykazał wymaganego 25-letniego okresu ubezpieczenia. Uzasadnienia wyroków Sądu Okręgowego i Apelacyjnego pokazują, że takie ustalenie w ówczesnym stanie sprawy było prawidłowe, gdyż na etapie postępowania przed organem rentowym ubezpieczony wykazał okres ubezpieczenia w wymiarze 24 lata, 11 miesięcy i 18 dni. Dopiero w toku postępowania przez sądami – w wyniku przesłuchania ubezpieczonego, Sąd Okręgowy w Siedlcach i następnie Sąd Apelacyjny w Lublinie (po uzupełniającym przesłuchaniu ubezpieczonego) ustaliły, że powyższy okres ubezpieczenia należy uzupełnić okresem pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym od 31 stycznia 1981r. do 1 marca 1981r. Należy zauważyć, że przed organem rentowym – we wniosku o świadczenie i w oświadczeniu z 14 czerwca 2016r. w sprawie pracy w gospodarstwie rolnym (k.14 akt o świadczenie przedemerytalne), ani nawet w odwołaniu do decyzji z 13 lipca 2016r. ubezpieczony nie wskazywał w/w okresu jako okresu pracy w gospodarstwie rolnym, który powinien podlegać zaliczeniu do okresu wymaganego do nabycia świadczenia przedemerytalnego. Wykazanie i udokumentowanie okresów ubezpieczenia należy natomiast do osoby ubiegającej się o świadczenie, a nie do organu rentowego. W tych okolicznościach stwierdzić należy, że dopiero dowody przedstawione na etapie postępowania sądowego pozwoliły na ustalenie, że ubezpieczony spełnia przesłanki nabycia prawa do świadczenia emerytalnego. Organ rentowy wykonał prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach poprzez wydanie decyzji o przyznaniu ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego z zachowaniem terminu, o którym mowa w art.118 ust.1 ustawy emerytalnej ,tj. w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, którą w okolicznościach sprawy było – po wpłynięciu odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie i akt organu rentowego w dniu 9 maja 2018r. - uzyskanie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w S. w przedmiocie świadczeń wypłaconych ubezpieczonemu (vide: ustalenia faktyczne).

Mając na uwadze powyższe względy Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 kpc odwołanie ubezpieczonego oddalił.